

Tarkastuslautakunnan talousarvio vuodelle 2026

Tarkastuslautakunta 24.09.2025

279/02.02.00/2025

Valmistelija: tarkastuslautakunnan sihteeri

Seloste ja perustelut: Ylöjärven kaupungin vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026-2028 taloussuunnitelman laadintaohjeet

Talouden näkymät

Kuntatalous on ollut jo useita vuosia kiristyneessä tilanteessa johtuen esimerkiksi valtakunnallisten uudistusten suorista ja epäsuorista vaikutuksista (Sote- ja työllisyysalueuudistukset) sekä yleisestä taloudellisesta tilanteesta. Valtionosuuksien ja verotulojen kehityksen arviot eivät näytä tuovan helpotusta yleiseen taloudelliseen tilanteeseen. Kuntatalouden toimintamenot kasvavat vuosina 2026–2029 pääasiassa hintojen kasvun vuoksi. Kuntien tehtävät painottuvat lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen. Koska kuntasektori on hyvin henkilöstövaltainen, vaikuttaa kunta-alan palkkasopimusratkaisu kunta-alan kustannuskehitykseen merkittävästi.

Kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksi on vuosina 2026–2029 noin 3,3 prosenttia vuodessa. Hintojen nousun lisäksi kuntatalouden menopaineita lisää kasvukeskusten investointipaineet, jotka pitävät investointien tason korkealla. Kuntatalouden toimintatulojen kasvu on vuosina 2026–2029 hidasta. Sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten päättymisen ja uudelleenneuvottelut heikentävät kuntien vuokratuloja merkittävästi vuodesta 2026 alkaen.

Valtionosuuksien kehitys vaihtelee huomattavasti eri vuosina ja niiden kasvua hidastaa vuonna 2026 osana sopeutustoimia tehtävät pysyvät valtionosuusleikkaukset sekä vuoteen 2027 saakka mm. sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien leikkaus ja hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru. Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde. Niiden kasvu paranee suhdannetilanteen myötä yltäen vuosina 2026–2029 keskimäärin 4,3 prosentin vuotuisen kasvuun. Painelaskelman mukaan kuntatalouden vuosikatteet eivät riitä nettoinvestointeihin. Tulojen ja menojen epätasapaino vaatii pitkäjänteistä päätöksentekoa ja jatkuvia tasapainottamistoimia.

Talousarviovalmistelua ohjaava suunnittelukehys

Johtoryhmä on kevään aikana valmistellut talousarvioprosessia ja valmistelun lähetekeskustelua on käyty kaupunginhallituksen kokouksessa kesäkuussa.

Kaupunginhallitus hyväksyi vuoden 2026 talousarvion laadintaa ohjaavan suunnittelukehityksen kokouksessaan 16.6.2025. Suunnittelukehys on lautakuntien talousarviovalmistelua ohjaava. Kaupunginhallitus linjasi myös, että lautakunnat veloitetaan talousarvioprosessin aikana etsimään lisä säästöjä ja tulonlähteitä sisältäen arviot toimenpiteiden vaikutuksista palveluihin.

Vuoden 2026 suunnittelun pohjana on käytetty talousarviotietoja vuodelta 2025 sekä tilinpäätösennustetta 2025. Näin on saatu pohjaluvut vuodelle 2026.

Toimintatuotot on kehyksessä budjetoitu keskimääräisellä kahden prosentin kasvulla vuoteen 2025 nähden. Kasvu pitää sisällään sekä mahdolliset taksantarkastelut sekä volyymin kasvun.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2026 talousarvioehdotus

Tarkastuslautakunnan osalta lähtökohta vuoden 2026 talousarviovalmisteluun on ollut, etteivät määrärahat tulisi käyttötalouden osalta merkittävästi kasvamaan vuoden 2025 talousarviosta. Talousarvioesitykseen on kokous- ja luottamustoimipalkkioiden määrärahaa lisätty 2000 eurolla tarkastuslautakunnan jäsenmäärän noustessa yhdellä ja kokouspalkkioiden korotuksen takia.

Toimivalta:	Kuntalaki 121 §, kaupunginhallitus 16.6.2025 § 228
Lisätietoja päätöksestä:	tarkastuslautakunnan sihteeri Hanna Isotalo, p. 050 541 7412, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi
Liitteet:	- tarkastuslautakunnan vuoden 2026 talousarvioehdotus - tarkastuslautakunnan vuoden 2026 talousarvion tekstiosuus
Esittelijä:	Puheenjohtaja
Päätösehdotus:	Tarkastuslautakunta päättää: 1. hyväksyä liitteenä olevan tarkastuslautakunnan vuoden 2026 talousarvioehdotuksen, 2. hyväksyä liitteenä olevan tarkastuslautakunnan vuoden 2026 talousarvion tekstiosuuden ja 3. toimittaa ne edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.
Päätös:	